

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Vladika a sudcov JUDr. J. Kolcuna a JUDr. Oľgy Trnkovej v právnej veci žalobcov : **1/ M. P.**, bývajúci v P., **2/ Š. T.**, bývajúca v U., **3/ P. P.**, bývajúci v B., **4/ P. P.**, bývajúci v D., **5/ J. M.**, bývajúca v D., **6/ J. P.**, bývajúci v D., **7/ M. K.**, bývajúca v P., všetci zastúpení JUDr. I. B., advokátkou v P., proti žalovaným : **1/ R. B.**, bývajúci v D., **2/ B. B.**, bývajúca v D., zastúpení JUDr. J. M., advokátom v T., **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti**, vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 5 C 237/2004, o dovolaní žalovaných 1/, 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 20. septembra 2007 sp. zn. 4 Co 153/2006,

t a k t o :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalobcom 1/ až 7/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Považská Bystrica rozsudkom zo 7. marca 2006 sp. zn. 5 C 237/2004 žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zamietol s odôvodnením, že žalobcovia v danom prípade nesplnili podstatnú náležitosť podmienky vydržania, t.j. že by boli so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľní a presvedčení, že im vec patrí. Žalobcovia sami tvrdili, že im vec patrí najskôr preto, že je súčasťou pozemnoknižnej parcely č. X.. Až v priebehu konania začali tvrdiť, že i keď je časťou parcely č. X., že túto časť pozemnoknižnej nehnuteľnosti vydržali, avšak nevedeli súdu odôvodniť so zreteľom na akú

okolnosť užívali túto nehnuteľnosť ako vlastnú. Oni ani ich právni predchodcovia nikdy neboli podielovými spoluvlastníkmi parcely č. KN X.. Samotná skutočnosť, že im táto parcela bola pridelená ako záhumienok nestačí na to, aby boli z hľadiska zákona dobromyseľní. Navyiac z predložených dokladov jednoznačne vyplýva, že vlastník parcely č. X. s touto počas života nakladal, dával ju do užívania a vykonával svoje vlastnícke právo až do doby kým ju žalovaným 1/, 2/ nepreviedli kúpnopredajnou zmluvou. Z výpovedí svedkov jednoznačne nevyplývalo, ktorú časť v prírode žalobcovia ich právni predchodcovia užívali ako roľu. Svedkovia jednoznačne vypovedali, že žalobcovia mali roľu, ktorú užívali, obrábali, avšak k hranici medzi parcelou č. X. a č. X. sa jednoznačne vyjadriť nevedeli. Samotní žalobcovia okrem uvedených skutočností odôvodňovali svoj nárok aj tým, že parcela č. X., ktorá im patrí má nižšiu výmeru avšak z vyvlastňovacieho rozhodnutia vyplýva, že časť parcely č. X. bola vyvlastňovaná. Za týchto okolností dospel k záveru, že tvrdenia žalobcov o tom, že vlastnícke právo k tejto časti parcely vydržali, nie je pravdivé predovšetkým preto, že nemohli byť pri užívaní parcely dobromyseľní, pretože nikdy vlastníkmi, resp. spoluvlastníkmi pozemnoknižnej nehnuteľnosti parcely č. X., z ktorej sporná časť pozemku vznikla, neboli. Nepreukázali žiadny právny úkon, ktorý by osvedčoval, že užívali svoju časť parcely a že ju užívali dobromyseľne, cítiac sa byť vlastníkmi.

Na odvolanie žalobcov Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 20. septembra 2007 sp. zn. 4 Co 153/2006 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že určil, že pozemok KN – C parcela č. X. orná pôda o výmere X. m², katastrálne územie D., vytvorený geometrickým plánom č. X. dňa 2.9.2007 T. M., overený 17.9.2007 Správou katastra Považská Bystrica pod č. X. z časti KN – C parcela č. X. orná pôda o výmere X. m², les o výmere X. m², zapísaný na LV č. X. patrí do dedičstva po nebohej M. P., zomrelej dňa X., naposledy bytom D. č. 524. Geometrický plán č. X. vyhotovený T. M. dňa 2.9.2007 sa stáva súčasťou tohto rozsudku. Žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť na účet krajského súdu v Trenčíne trovy konania vo výške 1 024,- Sk do troch dní. Žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť žalobcom 1/ až 7/ náhradu trov konania vo výške 41 878,- Sk k rukám JUDr. I. B., advokátky, do troch dní. Na základe doplneného dokazovania mal odvolací súd za preukázané, že spornú parcelu – diel č. 1 KN parcelné číslo X. užívali najskôr manželia Š. a po nich na základe zámennej zmluvy M. P.. Manželia Š. spornú parcelu kúpili asi v roku 1930 a užívali ju až do uzavretia zámennej zmluvy s M. P., s ktorou zamenili túto parcelu s parcelou č. X., ktorú vlastnila M. P.. Neb. M. P. užívala spornú parcelu od 50-tich rokov 20. storočia na základe neformálnej zámennej zmluvy

uzavretej s manželmi A. a J. Š. až do roku 1997, kedy jej žalovaný začal brániť v jej užívaní. Z výpovede svedkov M. L., M. L., J. K., Ľ. B. sa dá jednoznačne vyvodiť, že neb. M. P. bola oprávnenou držiteľkou spornej nehnuteľnosti, pozemok držala v dobrej viere ako svoje vlastníctvo po zákonom stanovenú dobu 10 rokov potrebnú na nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Pokiaľ ide o pôvodných spoluvlastníkov pozemnoknižnej parcely č. X. zapísanej vo vložke č. X. pre katastrálne územie D. a to J. H., A. H. a F. H., títo sa nikdy nedomáhali vlastníckeho práva k časti zameneného pozemku, nerušili právnu predchodkyňu žalobcov v užívaní nehnuteľnosti, rešpektovali stav, ktorý takto existoval dlhé roky. Tomuto záveru svedčí aj tá skutočnosť, že ani otec žalovaného M. B., ktorý uzavrel dňa 25.1.1969 s podielovým spoluvlastníkom pozemnoknižnej parcely č. X. F. H. dohodu o odovzdaní spoluvlastníckeho podielu do „stáleho užívania“ nenamietal užívanie spornej parcely neb. M. P., nikdy sa nedomáhal vlastníckeho práva k spornej časti pozemku. Okolnosť, že žalovaní ani ich právni predchodcovia nikdy neboli vlastníkmi spornej časti parcely potvrdzuje i kúpna zmluva uzavretá 17.12.1991 medzi žalovanými 1/, 2/ a F. H., ktorou žalovaní odkúpili od predávajúceho parcelu č. X. o výmere X. m², teda predmetom kúpy nebola sporná časť parcely o výmere X. m², na ktorú si predávajúci F. H. nerobil nároky a rešpektoval jej užívanie neb. M. P.. Žalovaní 1/, 2/ až v rámci konania o ROEP požiadali v roku 2002 Okresný súd v Považskej Bystrici o vydanie rozhodnutia o vydržaní spornej parcely podľa § 11 zák. č. 180/1995 Z.z. k spornej parcele.

Vzhľadom na takto zistený skutkový stav odvolací súd po pripustení zmeny žalobného petitu (z dôvodu zamerania spornej časti parcely geometrickým plánom v odvolacom konaní), dospel na rozdiel od súdu prvého stupňa k právnenému záveru, že právna predchodkyňa žalobcov neb. M. P. nadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnosti na základe vydržania podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Rozsudok odvolacieho súdu napadli dovolaním žalovaní 1/, 2/. Prípustnosť dovolania odvodzovali z ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. a dôvodnosť tým, že odvolací súd rozhodoval nad rámec svojich kompetencií, vykonával dokazovanie napriek jeho skončeniu v prvostupňovom konaní, v dôsledku čoho zmenil prvostupňový rozsudok v neprospech žalovaných. Navrhli, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Podaním nazvaným ako vyjadrenie k dovolaniu žalovaný 1/ doplnil dôvody dovolania predložením notárskej zápisnice z 9.12.1969 ako aj spochybnil správnosť

zistenia skutkových záverov odvolacieho súdu, keď odmietol svedecké výpovede svedkov ako nečestné a nepravdivé.

Žalobcovia vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalovaných navrhli dovolanie žalovaných zamietnuť ako nedôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

V zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tej istej veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Dovolateľ žiadnu z týchto väd nenamietal a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Inou vadou, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Ani vadu tejto povahy dovolateľ nenamietal a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Dovolateľ taktiež nenamietal, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Na námietky dovolateľa, že odvolací súd rozhodoval nad rámec svojich kompetencií, vykonával dokazovanie i napriek jeho skončeniu v prvostupňovom konaní, spochybňovanie správnosti zistenia skutkových záverov odvolacieho súdu, či nedostatočné zistenie skutkového stavu veci – v tomto smere bol Najvyšší súd Slovenskej republiky viazaný ako rozsahom, tak i obsahom podaného dovolania, možno uviesť len to, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo o sebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu tých procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávnych (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) vád. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať ako revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, tak ani prieskumom nimi vykonaného dokazovania.

Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to aj v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z tohto dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá

možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní podľa ustanovenia § 243a ods. 2, in fine O.s.p. (arg. „dokazovanie však nevykonáva“).

Zo všetkých týchto dôvodov je zrejmé, že rozsudok odvolacieho súdu je z hľadiska uplatnených dovolacích dôvodov správny. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalovaných podľa ustanovenia § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní neboli žalovaní úspešní a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalobcom (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalobcom 1/ až 7/ náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní si síce trovy uplatnili, ale v súlade so zákonom nevyčíslili (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. marca 2009

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

